

SUOMALAINEN KOULU ENGLANTILAISEN NÄKEMÄNÄ

Marianne L. Stokke Norjasta ja Maureen Cruickshank Englannista tekivät kouluvierailunsa kahteen suomalaiseen kouluun ja tekivät siellä havainto. Vierailut suuntautuivat noin 360 oppilaan peruskouluun ja noin 263 oppilaan yläasteelle. Marianne L. Stokke totesi näin koulujen koon olevan samaa luokkaa kuin mitä koulut ovat Norjassa. Hän itse on rehtorina norjalaisessa peruskoulussa, jossa on noin 350 iältään 11–16 -vuotiasta oppilasta.

Maureen Cruickshank kiinnitti huomionsa erityisesti suomalaisen ja brittiläisen koulujärjestelmän erilaisuuteen. Suomalaisesta näkökulmasta katsottuna pieni yksityiskohta, jonka hän toi esille raportissaan, on pohjimmaltaan merkittävä kulttuurinen ero. Kun vierailijat saapuivat ensimmäiseen vierailukohteeseensa, 7-vuotiaat lapset leikkivät koulun pihalla, jota ei ollut aidattu. Maureen Cruickshankin mukaan se olisi mahdollonta lasten turvallisuuden suhteen Englannissa. Sen sijaan Marianne L. Stokken mukaan niin täytyy ollakin, kun kyse on Pohjoismaasta. Hän pitää myös itsestäänselvyytenä sitä, että suomalainen koulu on heterogeeninen. Molemmissa kouluissa, joihin vierailut suuntautui, vaikeammat erityistuen tarpeessa olevat oppilaat oli jaettu ryhmiin. Myös ne, joilla oli käyttäytymisvaikeuksia.

Marianne L. Stokke ja Maureen Cruickshank kirjoittivat erikseen omat vierailuraporttinsa. Näin heidän raporttinsa avaa havainnoijien oman taustan merkitystä siihen, mihin he kiinnostivat huomionsa suomalaisissa kouluissa.¹

VIERAILURAPORTTI

Marianne L. Stokke

Risum Comprehensive School, Norja

Näimme erittäin hyviä esimerkkejä oppimista yksilöllistävistä opetuksesta

- A) Esimerkkejä parhaasta käytännöstä käsiteltäessä heterogeenistä yksilöllistävää oppimista opetuksessa ja sen ulkopuolella
- Oppimistavoitteet laaditaan kouluvuoden alussa ja opettajat kirjaavat niihin yksityiskohtaisesti oppilaittensa menestyksen.
 - Jotkin opettajat antavat eriytettyjä kotitehtäviä tunnin lopussa.
 - Opettajat vastaavat luokan istumajärjestyksestä. Parityö on usein poika/tyttö -käytäntö, mikä on aluksi vaikea ottaa käyttöön. Kun se on kerran alkanut, se toimii ihan hyvin. Oli myös tilanteita, joissa pari koostui yhdestä lahjakkaasta ja yhdestä lahjattomammasta oppilaasta. Parien koostumusta vaihdeltiin.
 - Opetus ei suuntaudu kokeita varten.
 - Opettajat tunsivat oppilaansa hyvin ja niin he pystyivät yksilöllistämään kuka kukin oppilas oli. Luokat olivat verrattuna Norjaan pieniä: vain 17–22 oppilasta.
 - Oppilaat olivat hyvin itsenäisiä oppimisessaan. Heidät oli opetettu siihen.

¹ Toimittanut Liisa Kyyrönen

B) Vertailun tuloksia ja tuloksien heijastuksia sekä niiden arviointia ottaen huomioon jokaisen maan erityinen tilanne

Vertailu toteutettiin yhteistyössä vierailijaparien ja kaikkien muiden samaan aikaan Suomessa olleiden vierailijoiden kanssa.

- PISA tulokset olivat usein esillä ja etsimme koko ajan tekijöitä, jotka kertoisivat meille, miksi suomalaiset koululaiset olivat parhaita.
- Meidän vierailijoiden havaintomuistiinpanot (jotka olimme kirjoittaneet lomakkeisiimme) olivat hyvin erilaisia, vaikka olimme käyneet samoissa kouluissa. Etsimme todennäköisesti kysymyksiä tai tulkitsimme eri näkökulmista vastauksia, jotta saisimme itselle mielenkiintoisia tietoja.
- Opiskelijat, jotka seurasivat meitä kaikkialle, olivat todella hyviä tulkkeja. Kuitenkin huomasin, että haastattelut menivät sitä paremmin, mitä varmemmaksi keskustelukumppanit tunsivat itsensä puhuessaan englantia.

C) Tekijöitä, jotka vaikuttavat yksilöllistävään oppimiseen heterogeenisissä ryhmissä positiivisesti tai negatiivisesti

Positiivisesti

- + Pienet opetusryhmät
- + Hyvin koulutetut opettajat, joilla on hyvät tiedot ja hyvä ammattitaito
- + Koulut oli varusteltu / kalustettu todella hyvin - olimme hyvin kateellisia!
- + Englannin opettajilla oli käytössään kahden luokan välissä sijaitseva varastotila, jossa oli paljon oppimateriaalia.
- + Valinnaisaineet olivat tärkeitä. Lukujärjestys vaihteli 9 viikon välein, jotta ne saataisiin sovitettua lukujärjestykseen.

Negatiivisesti

- Jotkin luokkahuoneet olivat hyvin pieniä; opettajilla ei ollut suuria mahdollisuuksia ryhmitellä oppilaita eri tavalla.
- Työtilaa/pöytiä opettajille ei ollut juuri ollenkaan. Missä he säilyttävät ylimääräisen opetusmateriaalin?

D) Tekijöitä, jotka voivat vaikuttaa yksilöllistävään oppimiseen

Käytännön valmiudet

- Suomalaisessa järjestelmässä valtakunnalliset kokeet ovat vapaaehtoisia.
- Numeroiden antamiseen ei ole hirveän tarkkoja ohjeita hallituksen taholta.
- Valtakunnallisten kokeiden tulokset eivät ole julkisia.
- Jos oppilaat eivät pääse koetta läpi, heiltä ei odoteta sen uusimista.
- Arvosanoja ei anneta ennen kuin lapset ovat 12-vuotiaita. Koulunjohtaja kertoi, ettei myöskään uusi opetussuunnitelma vaadi arvosanoja.
- Suuri määrä yksilöllistävään oppimiseen tarkoitettua oppimateriaalia.

Sosiaalisten valmiuksien hankkiminen:

- Koulujen kehittämissuunnitelmissa mainittiin sekä sosiaalisia, että yhteistyövalmiuksia.
- Yhteinen opetus oli myös osa koulun henkeä.
- Sen mukaan, mitä kouluissa näin, olivat oppilaiden sosiaaliset kyvyt erittäin hyvät.

E) Muita näkökulmia ja yksityiskohtia, joita kannattaisi ottaa huomioon opettajien jatkokoulutukseen

Norjassa tarvitaan opettajien erikoistietämyksen merkityksen korostaminen. Norjassa on systeemi, jossa opettajat ovat ”yleistietäjiä” – heidän tulee tietää joka aineesta jotakin. Tämä ei ole enää hyväksyttävää – ei edes peruskouluissa..